

YOKSUL İLE ZENGİN ARASINDAKİ ENFLASYON FARKI DEVAM EDİYOR

Seyfettin Gürsel*, Furkan Kavuncu**

Yönetici özeti

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan enflasyon sepeti ağırlıklandırması esasen temsili (ortalama) hane halkının harcamalarının bileşimini yansıtmaktadır. Dolayısıyla tüketici fiyat değişimleri de (TÜFE enflasyonu) bu temsili hane halkının maruz kaldığı enflasyondur. Oysa farklı gelir ve harcama gruplarında yer alan hanelerde tüketim sepetinin mal ve hizmet bileşimi de farklıdır. Bu nedenle enflasyon oranları da zaman içinde az ya da çok farklılaşabilir. Bu araştırma notunda, TÜİK'in Hane halkı Bütçe Anketi'nin (HBA) tüketim harcamaları bilgileri kullanılarak, 2003 Aralık-2017 Mayıs dönemi için en zenginden en yoksula yüzde 20'lik harcama gruplarına ait farklı enflasyon oranları hesaplanmıştır. Bundan önceki notumuzda, 2008 – 2016 yılları arasında, zengin kesimden yoksul kesime gidildikçe enflasyon endeksinin yoksulun aleyhine geliştiğini belirtmiştik. 2017 Mayıs dönemine geldiğimizde ise zengin ile yoksul enflasyonu arasındaki farkın artmaya devam ettiği fakat artış hızının azaldığı gözlemlenmektedir. 2016 Nisan itibarıyla 21,4 yüzde puan olarak tespit edilen fark bir yıl boyunca dalgalı bir seyir sergilemiş ve 2017 Mayıs itibarıyla yüzde 0,1 puan artarak 21,5'e yükselmiştir. 2017 Ocak itibarıyla gözlenen konut ve özellikle gıda enflasyonundaki güçlü artışların yoksullar aleyhine gelişen enflasyon farkını artırması beklenirken artışın 0,1 puanda kalması ulaştırma fiyatlarındaki artıştan kaynaklanmıştır.

Farklı gelir grupları için farklı enflasyon hesabı

Enflasyonun nispi fiyat yapısındaki değişimler ile büyük ölçüde gelir düzeyleri tarafından belirlenen tüketim kalıplarının etkisiyle farklılaştığı bilinen bir olgudur. Oysa Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tüketici enflasyonunu tahmin ederken zorunlu olarak gelire göre dizilmiş hanelerin orta kesiminde yer alan temsili hane halkının enflasyonunu dikkate almaktadır. TÜİK enflasyon oranlarını hesaplarken temsili hane halkının mal ve hizmet sepetini kullanmakta ve bu sepetteki ürünlerin ağırlıklarını (paylarını) kullanarak Tüketici Fiyat Endeksi'ni (TÜFE) hesaplamaktadır. Hesaplanan endeks son tahlilde temsili hane halkının enflasyonunu yansıtmaktadır. Her malın ve hizmetin fiyat artışı zaman içinde üretim maliyetlerine ve talep koşullarına bağlı olarak önemli farklılıklar göstermektedir. Değişik gelir ve harcama gruplarında yer alan hanelere özgü enflasyon da bu hanelerin tüketim sepetlerinin mal ve hizmet bileşimine bağlı olarak farklılaşmaktadır.

2007 yılının ortasında başlayan enerji ve gıda fiyat şoklarının nispi fiyat yapısında büyük değişiklikler yarattığı bilinmektedir¹. 2014 itibarıyla yüksek bir artış gösteren gıda enflasyonu, konut enflasyonunun da üzerine çıkmıştır. Bu durumun zengin ile yoksul enflasyonları arasındaki farkı beklendiği ölçüde artırmaması diğer kalemlerdeki enflasyon oranı değişimleriyle açıklanabilir.

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, **Betam**, Direktör, seyfettin.gursel@eas.bau.edu.tr

** Furkan Kavuncu, **Betam**, Stajyer, furkankavuncu123@gmail.com

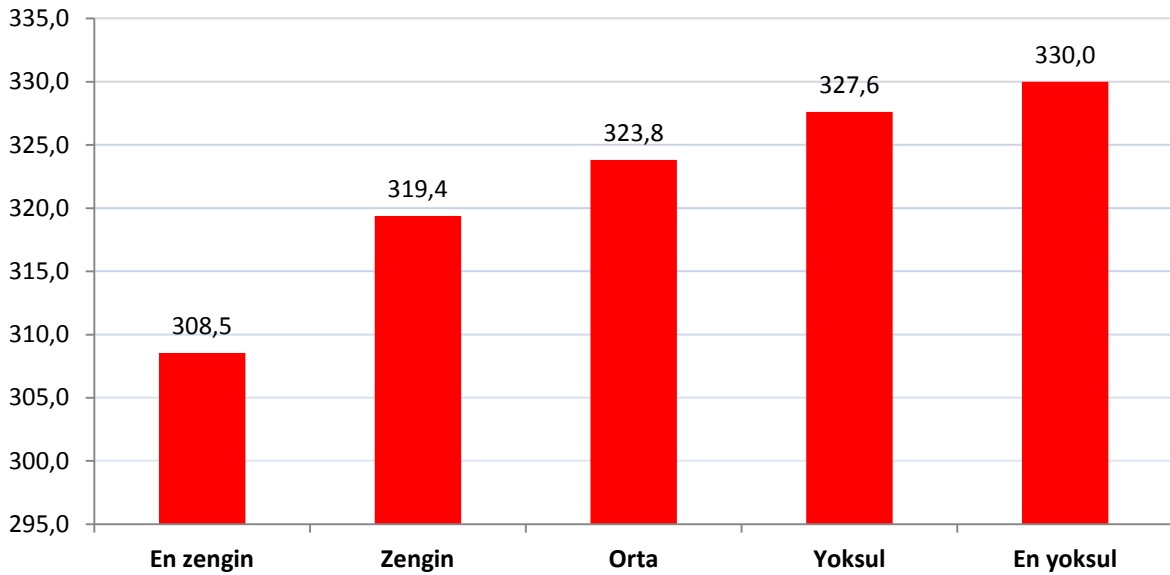
¹ Gıda ve enerji fiyat şoklarının Türkiye'deki temel tüketim maddeleri üzerine etkisi Kutu 2'de detaylı olarak anlatılmıştır.

Betam gelir gruplarına göre farklılaşan enflasyon olgusunu belli aralıklarla izlemektedir. Bu konudaki son araştırma notunu 4 Mayıs 2016'da yayınlamıştık. Bu araştırma notunda ise 2016 yılını ve 2017'nin ilk dört ayını hesaba katarak 2003-2017 (Mayıs) dönemi için en zenginden en yoksula yüzde 20'lik harcama grupları için değişen aylık enflasyon oranlarını ayrıca hesapladık².

Haneler yoksullaştıkça enflasyon artıyor

Şekil 1'de 2017 Mayıs ayı için itibariyle sıralı yüzde 20'lik her bir harcama grubunun ortalama tüketim sepetindeki ana harcama kalemlerinin ağırlıklarını ve bu kalemlerin fiyat endekslerini kullanarak hesapladığımız her gruba özgü tüketici fiyat endeksleri görülmektedir. Buna göre en zengin kesimden en yoksul kesime gidildikçe fiyat endeksinin kayda değer bir biçimde arttığı göze çarpmaktadır. 2003 yılı baz alındığında 2017 Mayıs itibariyle en yoksul yüzde 20'lik dilimde TÜFE endeksi (kısaca yoksul enflasyonu) 330'a yükselmişken, en zengin yüzde 20'lik dilimde endeks (kısaca zengin enflasyonu) 308,5'de kalmıştır. Diğer bir ifadeyle 2003 yılından itibaren zenginin tüketim sepetinin Türk Lirası bedeli yaklaşık yüzde 208,5 artış kaydederken yoksulun tüketim sepetinin bedeli yaklaşık yüzde 230 oranında artmıştır. Zengin ile yoksul enflasyonu arasında 2007'den itibaren oluşmaya başlayan farkın geldiği düzey 21,5 puandır. Diğer düşük gelir gruplarının enflasyonu da yoksulunkine yaklaştığından (Şekil 1) düşük gelirli kesimin enflasyonun satın alma gücünü erozyona uğratma olgusunu çok daha ağır yaşadıkları aşikârdır.

Şekil 1 Harcama gruplarına göre fiyat endeksleri (2003=100)

Kaynak: TÜİK HBA, Betam

Zengin ile yoksul enflasyonu arasındaki 21,5 puanlık fark, zengin ve yoksulun tüketim sepetleri bileşimlerinin farklı olmasından kaynaklandığını belirtmiştik. Yoksullar bütçelerinin büyük kısmını gıda, konut gibi zorunlu ihtiyaçlara ayırırken, en zengin yüzde 20'lik dilimde bu ihtiyaçlar bütçenin çok daha sınırlı bir kısmına karşılık gelmektedir. Öte yandan karşılık en zengin yüzde 20'lik kesim, ulaşım, giyim ve ayakkabı, eğlence ve kültür, eğitim, ev aletleri ve mobilya gibi ihtiyaçlara bütçesinde daha

²Farklı harcama gruplarına ait enflasyonlar hesaplamalarına ait metodoloji için Bkz. Kutu 3.

fazla yer vermektedir. 2015 yılı Hanehalkı Bütçe Anketi sonuçlarına göre, en yoksul kesim bütçesinin gıda kalemine ayırdığı pay yüzde 31,7 konut kalemine ayırdığı pay yüzde 39,1 olarak ölçülürken, aynı kalemler için en zengin kesimin bütçesinden ayırdığı pay sırasıyla yüzde 14 ve yüzde 20,4 olarak hesaplanmıştır. Bu nedenle gıda ve konut enflasyonu ne kadar yüksekse, yoksul kesim fiyat artışlarından o ölçüde fazla etkilenmekte buna karışıklık ulaştırma fiyatlarındaki artışlar zengin enflasyonunu yoksulunkine kıyasla daha fazla etkilemektedir.

Konut ve gıda enflasyonu yoksulların, ulaştırma enflasyonu zenginlerin aleyhine

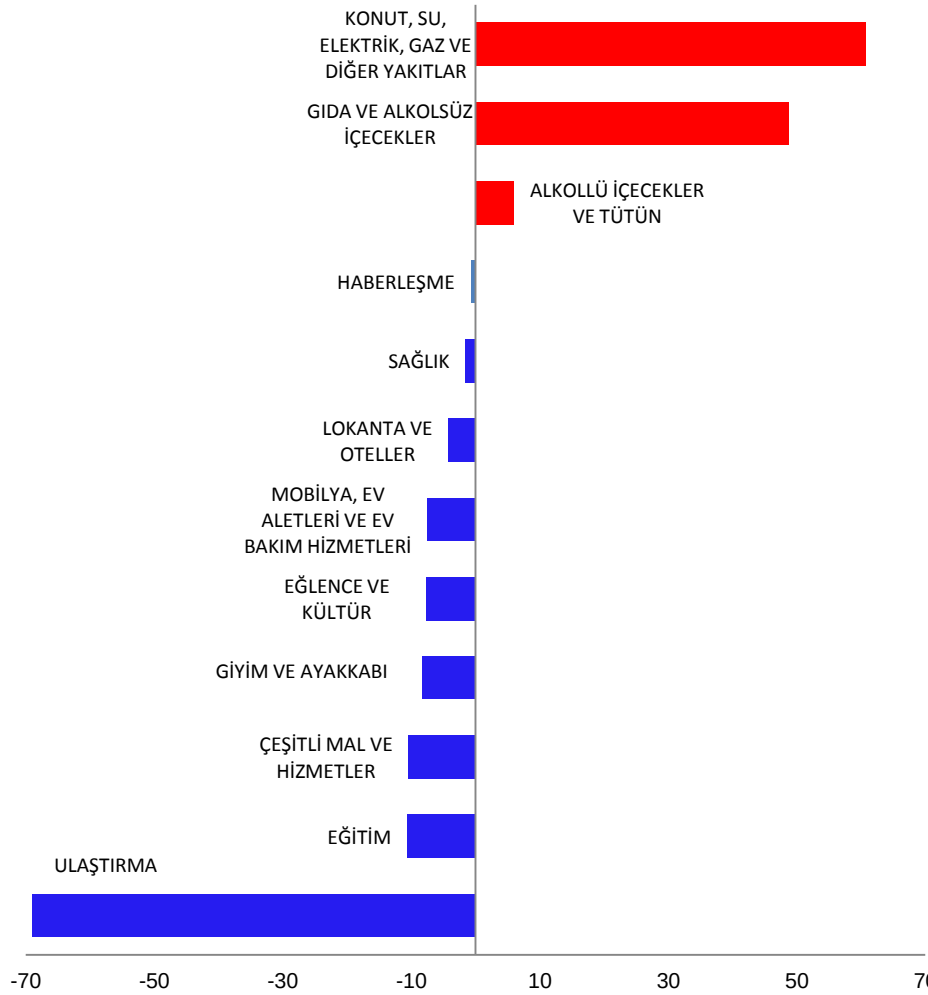
En zengin ve en yoksul yüzde 20'lik kesim arasındaki büyük enflasyon farkının nedenini anlayabilmek için TÜİK tarafından belirlenen 12 temel mal ve hizmet harcamalarına göz atmak gerekmektedir. Alt gruplara ait fiyat endeksleri ile bu mal ve hizmetlerin farklı tüketici sepetleri içindeki ağırlıkları kullanılarak ortaya çıkan 21,5 puanlık enflasyon farkı bileşenlerine ayrıştırılabilir. Şekil 2 ve Ek Tablo 1'de 2003 fiyatları baz alınıp en zengin ve en yoksul arasındaki enflasyon farkı ayrıştırılarak alt kalemlerin enflasyon farkına olan katkıları gösterilmektedir³.

2003 Ocak-2017 Mayıs döneminde en yoksulun bütçesinde yüzde 39,1, en zenginin bütçesinde ise yüzde 20,4'lük paya sahip konut, su ve enerji fiyat artışı yoksul enflasyonuna 126,5 puanlık katkı yaparken, zenginin enflasyonuna 61,9 puanlık katkı yapmıştır. Aradaki fark yoksulun aleyhine 64,6 puandır.⁴ İkinci sırada olan gıda ve alkolsüz içecekler en yoksul kesimin enflasyonuna 108,3 puanlık katkı yaparken, en zenginin enflasyonuna olan katkısı 44,7 puanla sınırlıdır. Gıda kalemindeki enflasyon farkı yoksulun 63,6 puan aleyhine olmuştur. Öte yandan en zengin yüzde kesimin bütçesinde yüzde 25,6, en yoksul kesimin bütçesinin ise sadece yüzde 5,3'lik bir bölümünü oluşturan ulaştırma kalemi, 61,1 puanla zenginin aleyhinde bir fark yaratarak yoksul ve zengin arasındaki enflasyon farkını azaltıcı etki yapmıştır. Alkollü içecekler ve tütün harcamalarının yoksul sepetinde payı zengine kıyasla nispeten yüksek olduğundan bu harcama grubunun enflasyonu yoksulun aleyhinedir. Bu sonuç yoksulların alkol ve tütüne daha fazla harcama yaptıkları anlamına gelmemekte ama alkol ve tütün fiyat artışlarının başlıca kaynağı olan vergi artışlarının görece olarak yoksulu daha çok etkilediği ortaya çıkmaktadır. Diğer harcama gruplarında enflasyon sınırlı ölçüde de olsa beklendiği gibi zengin enflasyonunu yükseltici etki yapmaktadır.

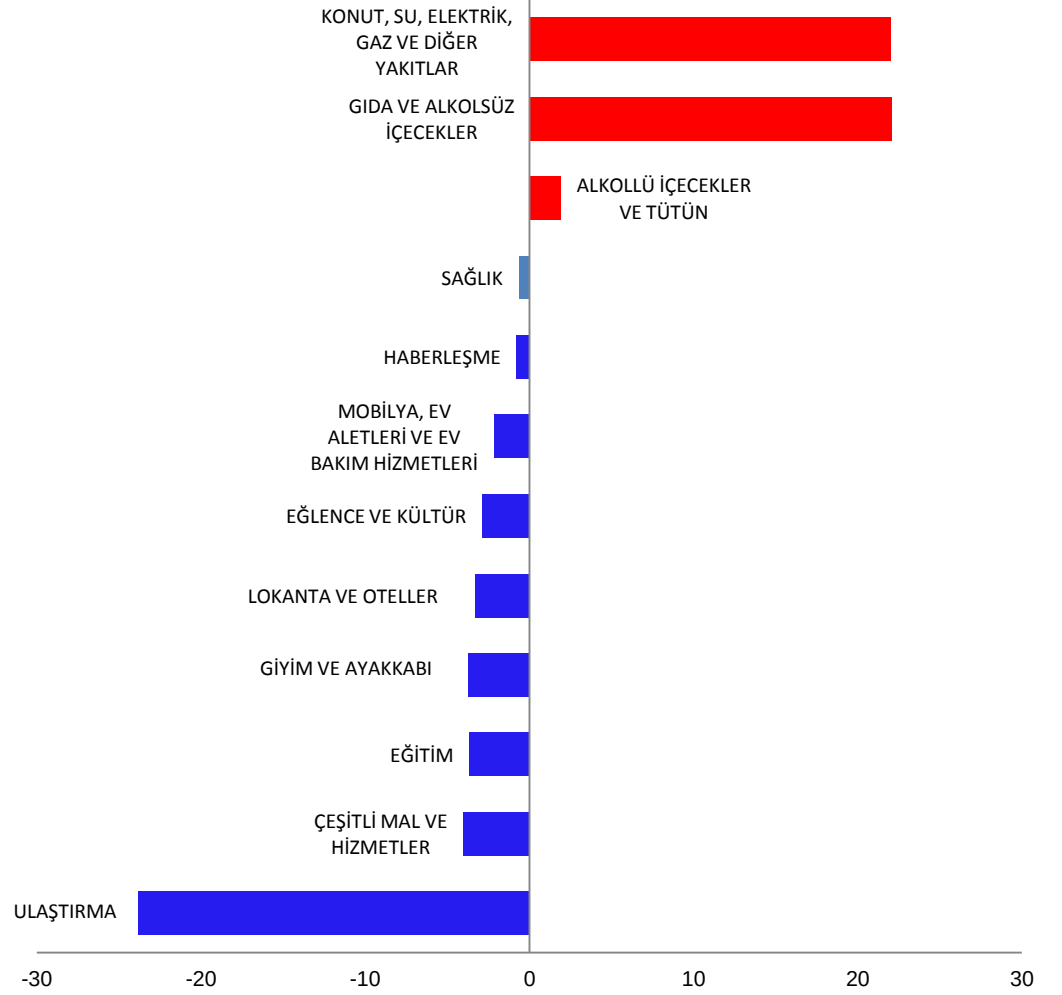
³Ayrıştırma ile ilgili ayrıntılar için bkz Kutu 3

⁴Zengin ile yoksulun aynı gıda ürünlerini tüketmediğinden gıda enflasyonlarının da farklı olması beklenir. Bu ek enflasyon farkının büyük olasılıkla yoksulun aleyhine çalıştığı söylenebilir. Nitekim 2007 yılında ortaya çıkan küresel gıda fiyat şoku esas olarak temel ürünlerin fiyatlarını etkilemiştir. Yoksulun sepetinde zengine kıyasla daha fazla temel gıda ürünü bulunması doğaldır. Öte yandan giderek daha çok organik ürün tüketen zenginlerin de organik ürün fiyatlarından etkilenmesi beklenir. Ancak bu fiyatların temel gıda fiyatlarına kıyasla daha mı çok yoksa daha mı az arttığını veri olmaması nedeniyle bilmiyoruz.

Şekil 2 Enflasyon farkının ayrıştırılması* (2003 Ocak-2017 Mayıs)

Şekil 3 Enflasyon farkının ayrıştırılması* (2016 Nisan-2017 Mayıs)

Kaynak: TÜİK, Betam

* Kırmızı bantlar en yoksul kesimin aleyhine çalışan harcama gruplarının, mavi bantlar ise en zengin kesimin aleyhine çalışan harcama gruplarının enflasyon farkına katkılarını göstermektedir.

2017 Ocaktan itibaren büyük bir tırmanışa geçen gıda enflasyonuna rağmen farkın son bir yılda aynı seviyelerde kalması zengin enflasyonu aleyhinde fark yaratan kalemlerdeki fiyat artışlarından kaynaklanmaktadır. Şekil 3'te son notumuzdan (2016 Nisan) bu yana TÜİK tarafından belirlenen 12 temel mal ve hizmet harcamalarındaki yoksul ile zengin enflasyonu arasındaki farkı göstermektedir. 2016 Nisan ayı fiyatları baz alınarak elde edilen sonuçlarda, ulaştırma kalemi bir yıl içinde 23,8 puanla zengin aleyhinde fark yaratarak konut ve gıda kalemlerinin yoksul aleyhindeki 22 puanlık farklarına karşı azaltıcı etkisini artırmıştır. Bunda 2016 Aralık'tan itibaren yükselişe geçen petrol fiyatları ile yükselen USD/TL kurunun etkisi olduğunu söylemek mümkündür (Ek Şekil 1). Öte yandan, son bir yılda zengin aleyhinde fark yaratan diğer kalemlerin neredeyse hepsinin zengin ile yoksul enflasyonu arasındaki farkı azaltıcı etkilerinin arttığı gözlemlenmektedir. Bu kalemlerin zengin enflasyonuna yaptığı katkıların birikimli etkisi iki gelir grubu arasındaki farkın belli bir düzeyde seyretilmesinde açıklayıcı bir role sahiptir.

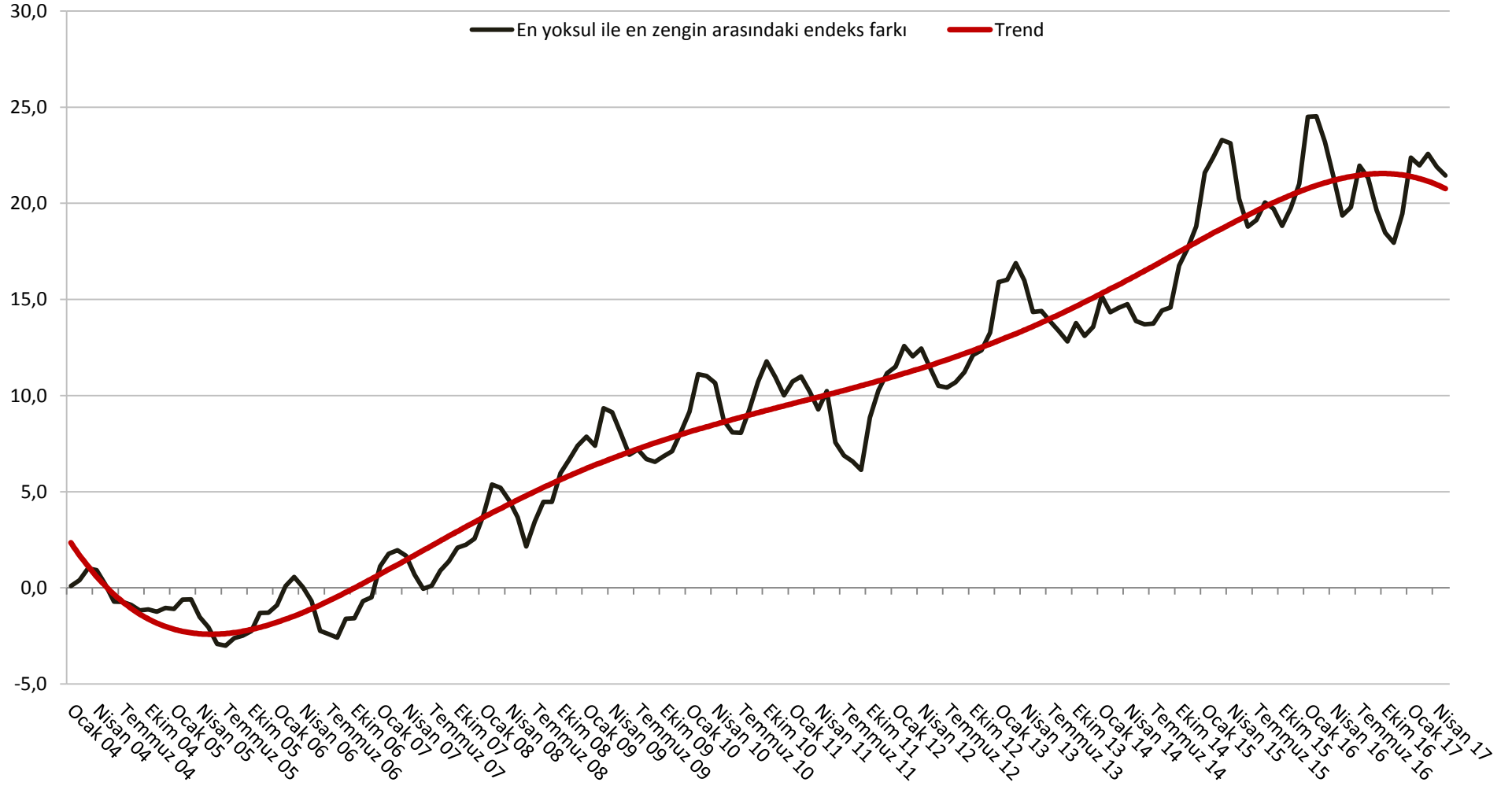
Zengin ve yoksul enflasyon farkının uzun dönem evrimi

Görüldüğü gibi yoksul enflasyonu daha çok zorunlu tüketime (gıda, konut), zengin enflasyonu ise daha çok lüks tüketimine (ulaştırma, eğlence, eğitim) duyarlıdır. 2007'nin ikinci yarısından bu yana enerji ve gıda fiyatlarının genel olarak artış eğiliminde olması Türkiye'de zengin ve yoksul kesim arasındaki enflasyon farkının açılmasına yol açmıştır. En yoksul ve en zengin arasındaki enflasyon farkının zaman içerisindeki değişimi bu olguyu doğrular niteliktedir. Şekil 4'te en yoksul ve en zengin yüzde 20'lik kesim arasındaki enflasyon farkının zaman içerisindeki değişimi verilmiştir.

Görüldüğü gibi 2003-2006 arasında en zengin ve en yoksul arasındaki fark az da olsa iki sene boyunca en yoksul kesimin lehine gelişmiştir. 2005'in 3. çeyreğinden itibaren enflasyon farkı yoksul kesimin aleyhine dönerek istikrarlı bir biçimde artmaya başlamıştır. 2009 kriziyle birlikte düşen gıda ve enerji fiyatlarının etkisiyle enflasyon farkı artışı yavaşlamıştır. Ardından gıda, özellikle de enerji fiyatlarının yükselmesiyle enflasyon farkı hızla açılmaya başlamıştır. İki kesim arasındaki fark 2012 Mayıs'ta 11 puan iken 2013 Aralık ayında gıda fiyatlarındaki ciddi artış Aralık 2014'te fark 18,1 puana yükselmiştir.

2015 yılında gıda fiyatları hızla artarken yurt içi enerji fiyatlarında sınırlı düşüş sonucu zengin ile yoksul arasındaki enflasyon farkı dalgalanmaya rağmen artmaya devam etmiş ve 25 puana ulaşmıştır (Şekil 4). 2016 yılının ilk aylarında gıda enflasyonunun düşüş sergilemesi sonucunda 2016 Nisan itibarıyla 21,4 puana gerilemiştir. 2016 Kasım'a gelindiğinde 17,9'a kadar gerileyen fark, 2017 Ocak ayından itibaren gıda fiyatlarının tırmanışa geçmiş olmasına rağmen ulaştırma kalemi ve zengin enflasyonu aleyhinde fark yaratan diğer kalemlerdeki fiyat artışları 2017 Mayıs sonunda belli bir seviyede kalmasına neden olmuştur (yüzde 21,5). Farkın artış eğilimindeki yavaşlamanın ne kadar kalıcı olduğunu izlemeye devam edeceğiz (Ek Tablo 2).

Şekil 4: En yoksul ile en zengin yüzde 20'lik kesim arasındaki aylık enflasyon farkı (2004 Ocak – 2017 Mayıs)

Kaynak: TÜİK, Betam

Ek Tablo 1: Zengin ve yoksul arasındaki enflasyon farkının ayrıştırılması (2003 Ocak-2017 Mayıs)

	En Yoksul enflasyonuna katkılar	En Zengin enflasyonuna katkılar	Enflasyon farkına katkılar
(01) Gıda ve alkolsüz içecekler	108,3	44,7	63,6
(02) Alkollü içecekler ve tütün	14,7	8,9	5,8
(03) Giyim ve ayakkabı	8,8	17,9	-9,1
(04) Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar	126,5	61,9	64,6
(05) Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri	14,4	19,2	-4,8
(06) Sağlık	5,7	7,1	-1,4
(07) Ulaştırma	17,5	78,6	-61,1
(08) Haberleşme	8,8	10,3	-1,5
(09) Eğlence ve kültür	4,5	11,7	-7,2
(10) Eğitim	1,1	10,6	-9,5
(11) Lokanta ve oteller	12,6	20,4	-7,8
(12) Çeşitli mal ve hizmetler	7,0	17,1	-10,1
Toplam	330,0	308,5	21,5

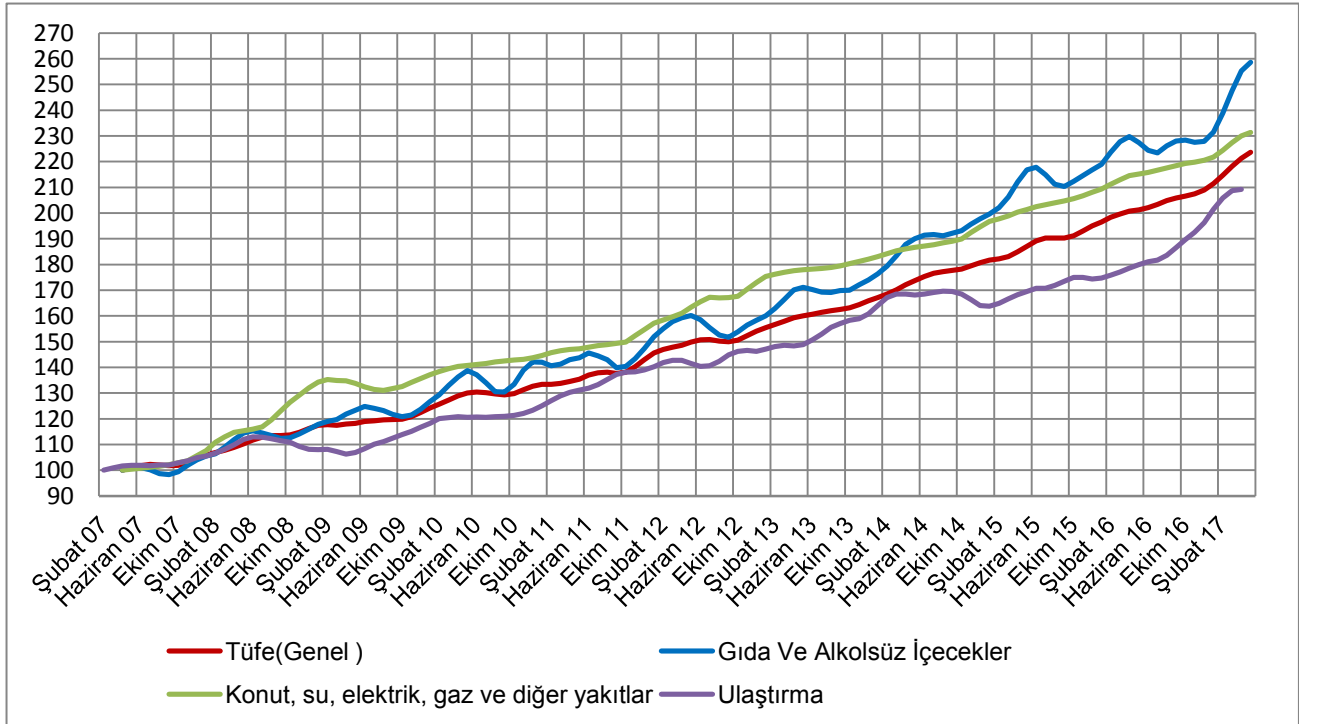
Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1 : Enerji ve gıda fiyatlarının evrimi

Zengin ile yoksulun enflasyon farkını çok büyük ölçüde “gıda ve alkolsüz içecekler”, “konut, su, elektrik gaz ve diğer yakıtlar” ve “ulaştırma” başlıklı harcama kalemlerinin fiyat gelişmelerindeki farklılıklar belirlemektedir. Bu üç harcama kaleminin ilk ikisi en düşük gelirli yüzde 20’nin ortalama tüketim sepetinde büyük ağırlığa sahipken ulaştırma en yüksek gelirli yüzde 20’nin ortalama tüketim sepetinde büyük ağırlığa sahiptir. “Konut” ile “ulaştırma” kalemlerinin fiyatları önemli ölçüde enerji fiyatları tarafından belirlendiğinden zengin ile yoksulun enflasyon farkı bir ölçüde karşılıklı telafi olmaktadır; enerji fiyatlarında nispi artış yoksulun enflasyonunu konut harcamaları kanalıyla zenginin enflasyonunu da ulaştırma kanalıyla yükseltmektedir. Bu durumda “gıda” fiyatlarının TÜFE’den daha hızlı artması yoksul ile zengin arasındaki enflasyon farkını belirleyen en önemli etken olarak temayüz etmektedir.

Ocak 2007-Mayıs 2017 döneminde bu üç harcama kaleminin fiyat endekslerinin evrimi aşağıdaki şekilde gösterilmektedir. Endekslerde TÜFE’den ayrışma 2008 yılında başlamış, konut ve gıda endeksleri TÜFE’nin üzerine çıkarken ulaştırma endeksi TÜFE’nin altına inmiştir. Ancak zengin ile yoksul enflasyon farkını belirginleştiren gelişmelerin kabaca 2014 yılından itibaren ortaya çıktığı gözlemlenmektedir. Bu tarihten itibaren gıda fiyat artışında belirgin bir ivmelenme söz konusudur. Buna karşılık aynı dönemde enerji fiyatlarında yaşanan büyük düşüş ulaştırma fiyat endeksinin TÜFE’nin altında seyretmesine neden olmuş ve bu gelişmeler enflasyon farkını 2016’da 22 yüzde puana kadar yükseltmiştir. 2017’den itibaren enflasyon farkında gözlemlenen duraklamada enerji fiyatlarının yeniden yükselişe geçmesiyle birlikte ulaştırma fiyat artışında görülen ivmelenme etkili olmaktadır.

Tüfe ve başlıca üç ana harcama grubunun (gıda, konut ve ulaştırma) fiyat endeksleri (2007=100, 3 aylık hareketli ortalamalar)

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 2 : Harcama gruplarına göre fiyat endeksi hesaplama yöntemi

Farklı harcama grupları için fiyat endeksleri oluşturulurken TÜİK'in izlediği yöntem takip edilmiştir. 2003 yılı baz alınarak (2003=100), TÜİK tarafından yayınlanan alt grup harcama kalemlerine ait endeksler yüzde 20'lik harcama gruplarına göre ağırlıklandırılarak her grubun fiyat endeksi oluşturulmuştur. Ağırlıklandırma için yine TÜİK tarafından yayınlanan ve 2003-2015 yıllarını kapsayan yüzde 20'lik harcama gruplarına ait ağırlıklar kullanılmıştır. 2016 yılına ait ağırlıklar henüz açıklanmadığı için serideki son 16 ay için 2015 ağırlıkları kullanılmıştır. Sepetlerin bileşimleri zaman içerisinde çok yavaş değiştiğinden son 16 ay için 2015 ağırlıklarını kullanmanın elde ettiğimiz sonuçlarda ancak marjinal bir sapma yaratabileceğini hatırlatalım.

Fiyat endeksi serileri Laspeyres formülü ile oluşturulmuştur. Bu formül en yoksul ve en zengin harcama grupları için ayrı ayrı düzenlenmiştir. İki ayrı harcama grubu için oluşturulan formüller aşağıda gösterilmektedir.

En yoksul harcama grubunun enflasyonu	En zengin harcama grubunun enflasyonu
$E_t / E_{Aralık(t-1)} = \sum_{i=1}^{12} E_{it} / E_{i Aralık (t-1)} \times \alpha_{it}$	$E_t / E_{Aralık(t-1)} = \sum_{i=1}^{12} E_{it} / E_{i Aralık (t-1)} \times \beta_{it}$

E_t : t zamanına ait genel endeks

$E_{Aralık(t-1)}$: Bir önceki Aralık ayına ait genel endeks

E_{it} : 12 alt gruba ait endekslerin her biri. Örneğin i=1, Gıda ve alkolsüz içeceklere ait alt endeks

α_{it} : t zamanına ait en yoksul hanelerin tüketim harcamalarında ilgili alt grubun payı

β_{it} : t zamanına ait en zengin hanelerin tüketim harcamalarında ilgili alt grubun payı

Aşağıdaki tabloda TÜİK tarafından açıklanan alt grup endeksleri ile en yoksul ve en zengin harcama gruplarına ait ağırlıklar verilmiştir. İki farklı grubun 2017 Mayıs ayındaki fiyat endekslerinin hesaplanması için ise bu grupların 2016 Aralık ayına tekabül eden Betam tarafından hesaplanmış TÜFE değerleri tabloya eklenmiştir.

Örnek olarak 2016 Aralık TÜFE'si kullanarak 2017 Mayıs en yoksul ve en zengin harcama grubu TÜFE' sinin hesaplanması aşağıdaki gibidir:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Harcama gruplarına göre enflasyon
2016 Aralık	319,35	574,89	198,34	327,01	229,43	174,67	276,27	132,90	205,86	293,62	432,87	349,12	
2017 Mayıs	351,53	588,66	210,30	340,46	238,24	191,58	295,21	134,58	222,71	301,31	452,46	372,42	
α_{it}	32%	5%	3%	39%	4%	2%	5%	3%	1%	0%	4%	2%	
β_{it}	14%	3%	6%	20%	6%	2%	25%	4%	4%	4%	7%	6%	
$E_{it} / E_{i Aralık (t-1)}$	1,10	1,02	1,06	1,04	1,04	1,10	1,07	1,01	1,08	1,03	1,05	1,07	
$E_{it} / E_{i Aralık (t-1)} \times \alpha_{it}$	0,35	0,05	0,03	0,41	0,05	0,02	0,06	0,03	0,01	0,00	0,04	0,02	1,062
$E_{it} / E_{i Aralık (t-1)} \times \beta_{it}$	0,15	0,03	0,06	0,21	0,07	0,02	0,27	0,04	0,04	0,04	0,07	0,06	1,060

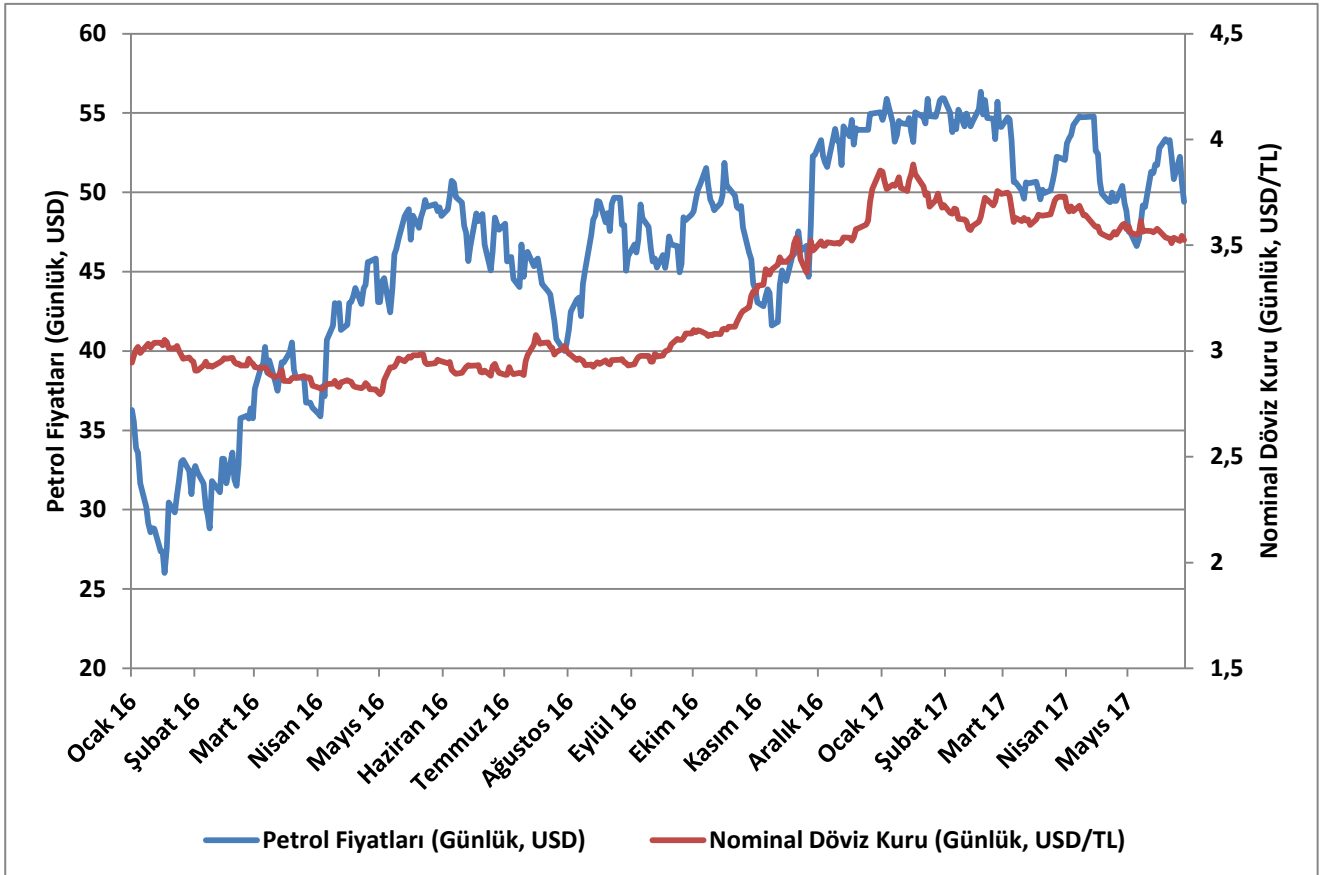
Mayıs 2017 en yoksul harcama grubunun TÜFE'sini bulmak için her alt gruba ait $E_{it} / E_{i \text{ Aralık } (t-1)} \times \alpha_{it}$ oranlarının toplamını 2015 Aralık ayının Betam tarafından hesaplanmış en yoksul harcama grubu TÜFE'si ile çarpmak yeterlidir.

$$TÜFE_{\text{en yoksul}} (\text{Mayıs 2017}) = \sum_{i=1}^4 E_{it} / E_{i \text{ Aralık } (t-1)} \times \alpha_{it} \times E_{\text{Aralık}(t-1)} = 1,062 \times 310,6 = 330,0$$

Nisan 2016 en zengin harcama grubunun TÜFE'sini bulmak için her alt gruba ait $E_{it} / E_{i \text{ Aralık } (t-1)} \times \beta_{it}$ oranlarının toplamını 2015 Aralık ayının Betam tarafından hesaplanmış en zengin harcama grubu TÜFE'si ile çarpmak yeterlidir.

$$TÜFE_{\text{en zengin}} (\text{Mayıs 2017}) = \sum_{i=1}^4 E_{it} / E_{i \text{ Aralık } (t-1)} \times \beta_{it} \times E_{\text{Aralık}(t-1)} = 1,060 \times 291,1 = 308,5$$

Ek Şekil 1: 2016 Ocak'tan itibaren petrol fiyatları (günlük, USD), nominal döviz kuru (USD/TL)

Kaynak: Turkey Data Monitor, TCMB

Ek Tablo 2 : Zengin ve yoksul arasındaki enflasyon farkının aylık gelişimi (2016 Nisan-2017 Mayıs)

AY	GENEL TÜFE	EN YOKSUL	EN ZENGİN	FARK
Nisan 16	276,42	295,5	274,1	21,4
Mayıs 16	278,02	295,6	276,2	19,4
Haziran 16	279,33	297,3	277,5	19,8
Temmuz 16	282,58	301,7	279,7	22,0
Ağustos 16	281,76	300,9	279,6	21,3
Eylül 16	282,27	301,1	281,5	19,6
Ekim 16	286,33	303,7	285,2	18,5
Kasım 16	287,81	304,9	286,9	17,9
Aralık 16	292,54	310,6	291,1	19,5
Ocak 17	299,74	320,4	298,0	22,4
Şubat 17	302,17	323,3	301,3	22,0
Mart 17	305,24	326,6	304,0	22,6
Nisan 17	309,23	329,4	307,5	21,9
Mayıs 17	310,6	330,0	308,5	21,5

Kaynak: TÜİK, Betam